

La cămin, fac cunoștință cu o altă lume. Așeză-mântul școlar „Înțelepciunea” este o instituție renumită. Căminul cu același nume primește, în afară de libaneze, multe tinere din Europa: italiene, nemțoaice și mai ales franțuzoaice.

Multe libaneze sunt studente, originare din diferite regiuni ale țării cu majoritate creștină. Există și salariate, care au un buget prea mic ca să-și ofere luxul unui apartament în Beirut. În această situație e Rita, infirmieră la spitalul vecin al grecilor ortodocși, originară din Halba, oraș din nordul țării. Rita este foarte ostilă islamului. Singura imagine pe care o are despre compatrioții ei musulmani este aceea a milițiilor care au masacrat familii întregi în regiunea sa natală în timpul războiului. Ascultând-o cum vorbește despre abjecțiile pe care le-au îndurat familia și apropiații ei, atitudinea ei islamofobă devine imediat de înțeles. Oricine are o fărâmbă de empatie nu poate să n-o înțeleagă și să nu-i împărtășească durerea. În ciuda discursului ei extremist și plin de ură, Rita e o fată de viață și o companie foarte plăcută.

Mă împrietenesc repede cu colega mea de cameră, o nemțoaică. Are frumosul prenume Nargues. E o blondă frumoasă cu ochi albaștri și talie zveltă. Foarte cochetă. Mai târziu, voi colinda deseori strada Hamra și străduțele perpendiculare ca să privesc vitrinele și să fac cumpărături împreună cu ea de la magazinele cele mai luxoase. Ne vom așeza la o masă în legendara cafenea Modca, cu puțin înainte de a se închide, înconjurată de

lideri ai stângii libaneze. Ne vom delecta cu gustări și băuturi savuroase la Wimpy¹.

Nargues are darul de a arăta de minune cu orice ar pune pe ea. E mai mare cu șapte ani decât mine. E foarte matură pentru vârsta pe care o are și mă copleșește imediat cu afecțiunea ei. E jurnalistă și s-a instalat pentru un timp la Beirut, în acest cămin, ca să învețe araba la Universitatea Saint-Joseph (USJ). Pentru mine, Nargues e un înger și un exemplu perfect de conduită și de reușită profesională și socială. Are un soț frumos care îi așteaptă cu nerăbdare întoarcerea și o sună în fiecare seară ca să afle cum se simte la Beirut. Prezența lui Nargues în viața mea îmi permite să am un reper și o stabilitate psihologică. Știu că pot să contez pe ea, căci nu e o fată frivolă, cum sunt altele la vârsta ei. Prezența ei mă face să mă simt în siguranță.

Nargues mai are o calitate, deloc neînsemnată. S-a născut la Teheran, din părinți iranieni de confesiune șiiită. Asta e de ajuns ca s-o facă o sfântă în ochii mei. Sunt convinsă în sinea mea că tocmai acest detaliu face din Nargues o femeie atât de umană și de amabilă. Pentru că e șiiită. Pe vremea aceea, influențată de recenta poveste de dragoste cu Abbas, aveam o viziune maniheistă asupra lumii. Cei buni erau șiiții, iar cei răi – toți ceilalți. Totuși, astăzi știu că Nargues este doar umanistă, că are un caracter bun și că asta nu are

1. Cafenea emblematică de pe strada Hamra. Khaled Alwan, un militant al Partidului Socialist Naționalist sirian, a ucis un ofițer israelian și a rănit doi soldați care stăteau pe terasa acestei cafenele în ziua de 24 septembrie 1982 (n.a.).

nicio legătură cu religia părinților ei, un cuplu de intelectuali agnostici care a fugit din Iran în 1979, în urma detronării șahului. Nargues știe să-mi insufle valorile ei umane nobile grație bunătății sale, altruismului său și propriului exemplu. Evitând să se amestece în viața mea, fără nicio dorință de a mă judeca sau de a mă controla, îmi canalizează ideile cele mai fruste și fixează jaloanele parcursului meu inițiativ.

La cămin, o întâlnesc și pe Fiorella, o italiancă cu chip luminos, ochi albaștri lucitori și bucle aurii. Ne simțim instinctiv apropiate una de alta. A stat în mai multe țări arabe înainte de a se îndrepta spre Liban. Îmi vorbește despre descoperirile și deziluziile ei survenite în cursul diferitelor sale sejururi. Comunicarea cu Fiorella este întotdeauna convivială. Deși italienii sunt „occidentali”, deși Fiorella e din Roma, Mediterana ne unește, contează mult în apropierea dintre reacțiile și firile noastre. Reacții și firi pe care le-aș numi călduroase și pe care alții le-ar putea considera zgomotoase și prea pasionale. În orice caz, aceste puncte comune constituie cheia de boltă a prieteniei noastre. Ochii ei de un albastru adriatic degajă o convivialitate care mă mișcă profund.

Împreună cu Fiorella și Nargues, pornesc pe jos să descopăr Beirutul. Seara, mergem foarte des până pe strada Monnot ca să bem un păhărel la Pacifico, un bar foarte la modă. Dimineața, le însoțesc până la Universitatea Saint-Joseph, apoi mă pierd în cartierele din jur. La prânz, ne întâlnim ca să mergem la plajă fie la

hotelul Riviera, fie la Sporting, fie la complexul sportiv Baia Militară. Toată coasta estică a Bierutului este privatizată. Porțiunea cu acces liber, cea de la Ramler al-Bayda, nu poate fi frecventată de femei. Plaja aceasta este plină de bărbați din clasa mijlocie sau săraci, majoritatea muncitori sirieni. În acel mediu *macho*, apariția unei femei în costum de baie poate să-i atragă multe neplăceri. Singura opțiune care ne rămâne este să mergem la plajele cu plată.

După câteva săptămâni, Beirutul *intra muros*, mai exact partea lui considerată „vizitabilă” de prietenele mele, nu mai are niciun secret pentru noi. Peste tot pe unde hoinărim, ne oprim mereu să stăm de vorbă cu locuitorii. O mină de informații inepuizabilă. Ni se spune unde trebuie să mâncăm, ce trebuie să vizităm, unde nu e bine să zăbovim. Ne folosim și de flerul nostru. Cu suflete de aventuriere și însuflețite de o afecțiune entuziastă pentru acest oraș cu multiple fațete, nu ezităm să-l străbatem de la est la vest, pe jos, mereu în căutare de adrenalină.

La căminul „Înțelepciunea” erau și franțuzoaice. Unele se evitau sistematic „ca să trăiască un pic de înstrăinare”, cum ziceau ele. Într-o seară, Hortense, după ce ne-a însoțit până la Piața Sassine, renunță în ultima clipă și ne zice:

— Sunt prea mulți francezi la serata asta, prefer să rămân la cămin.

Și face cale-ntoarsă.

După ce a plecat Nargues, a trebuit să împart camera cu o canadiană, a cărei carismă debordantă m-a făcut

să-i uit prenumele ! Face un stagiu de două luni în Liban în cadrul unui ONG local. Nu-și ascunde surprinderea când găsește la Beirut toate firmele internaționale de fast-food, cum ar fi McDonald's, Hardee's, Burger King... Sportivă, s-a înscris la un club de fitness înzestrat cu echipamentele cele mai moderne, unde se simte nespus de bine. În fiecare dimineață, ca mulți libanezi, se trezește devreme ca să alerge pe cornișa Beirutului, de la Ain Mreisseh la Manara.

Înainte să vină în „țara cedrilor”, ziarul local din comuna canadiană unde locuiește publicase un articol despre alegerea ei eroică, aceea de a pleca în Liban, o țară clasificată ca periculoasă. Imaginarul străin în general, și cel occidental în special, este saturat de imaginea haosului care a domnit în Beirut timp de 15 ani. În Occident, se vorbește încă de Liban ca de un loc al violenței și al războiului, iar expresia „E ca-n Beirut !”, atât de dragă francezilor, este vorba de căpetenie în toate conversațiile care evocă haosul, indiferent de locul unde te afli.

Probabil că expresia e valabilă încă atunci când te afli în Franța, dar, după ce ajungi în Liban, își pierde complet sensul și devine desuetă, perimată, atât de flagrant diferită de această imagine este dulceața vieții din Beirut. În schimb, se pare că asta le prinde bine studenților occidentali, care se delectează cu facilitățile și serviciile pe care le oferă capitala libaneză, permițându-le în același timp să aibă în țările lor o imagine de erou care înfruntă pericolele. E ca un fel de omerta.

Vor să creadă în continuare și să facă să se creadă că Libanul este o țară periculoasă ca să nu strice aspectul măgulitor și eroic al sejurului lor. Trebuie să păstreze ceea ce dă un gust picant, trepidant unei vieți occidentale care a devenit prea previzibilă, prea liniștită și prea perfectă, până la a fi complet plată.

În avionul care m-a adus la Beirut, am cunoscut-o pe Maya, o tripolitană originară din Akkar. Când am început să discutăm, m-a privit drept în ochi și m-a anunțat pe un ton confidențial, vrând parcă să mă liniștească: „Sunt sunnită”.

Alături de Maya am început să descopăr neîncrederea pe care o resimt libanezii sunniți față de compatrioții lor șiiți. Datorită ei am început să înțeleg atitudinea circumspectă a lui Abbas când mă anunțase prima dată că era šiit. Sunniții se simt așadar superiori și sunt convinși că prin calitatea lor de tradiționaliști dețin adevărul despre islam. În ochii lor, ceilalți sunt doar niște impostori în solda Iranului și, din această cauză, nu sunt nici musulmani, nici libanezi. Sunniții sunt în majoritate citadini. Locuiesc în orașele mari de pe coastă, cum ar fi Beirut, Tripoli sau Saida. Își consideră compatrioții șiiți niște țărani necivilizați. Maya nu vede deloc cu ochi buni relația mea cu Abbas. Sora ei, care frecventează Universitatea Saint-Esprit din Kaslik, cartierul cel mai la modă al fiefului creștin Jounieh, iese cu un maronit pe nume Bashir. Mulți libanezi creștini poartă acest renume ca un omagiu adus liderului Falangelor și fondatorului